

Adıyaman'da Suriyeli oldukları öğrenilen iki çocuk çöplerden plastik toplayarak satıyor. Adıyaman'da Suriyeli çocuklar, çöplerden topladıkları plastikleri satarak geçimlerini sağlıyor. Suriye'deki savaştan kaçarak Türkiye'ye sığınan Suriyeli aileler, geçimlerini sağlamak

için yaşam mücadelesi veriyor. Mendil satan, tırtıcılık yapan, araçların camını silenlerin yanında çöplerden kağıt ve plastik toplayan küçük yaşta çocuklar çöp kovalarından plastik şişe toplayan iki Suriyeli çocuk, akşama kadar topladıkları plastikleri satarak aile bütçelerine katkı sağlıyor.

Belediyeler % 95 Oranında Kültüre Sağır

Asım Gültekin, 'Yeni Türkiye'de kültür politikaları hakkında Ümit Aksoy'un sorularını cevaplandırdı..

Türkiye, son on iki yılda hızlı ve karmaşık bir süreç yaşadı. Ülkede seksen küsur yıllık birikimin sonucu olan çeşitli sorunlar, bu on iki yılda görece de olsa, belli bir çözüme kavuşturulmuş oldu. Öte yandan kültürel alan, söz konusu cari sorunların giderilmesi noktasında, ekonomik ve kalkınma hamlelerine benzer ve istenilen atılımı gerçekleştirmedi.

Şimdi, "Yeni Türkiye" söylemi, arzu edilen fakat çeşitli nedenler gerçekleşmeyen bu sorunların giderilmesi için kendini bir imkan olarak sunuyor.

Biz de bu konu üzerine düşünp taşınan insanlara "Yeni Türkiye'nin Kültür Politikaları" üzerine ne düşündüklerini, bu süreçle ilgili beklentilerinin neler olduğunu sorduk. Soruşturmamızın bugünkü konuğu Asım Gültekin.

Türkiye'nin yeni bir dönemecin arefesinde olduğuna dair yaygın bir söylem var. Kültür alanında da hakikaten "Yeni Türkiye" beklentisi içinde olabilecek emareler görebiliyor musunuz?

Ben göremiyorum böyle emareler. Ama göremiyorum diye olmayacak değil; olması için elimizden geleni yapmalıyız. Kurumlarımız moderniteye ya fazla edilgen şekilde teslim olmuş durumda ya da fazlaca düşman. Sakin kafa ile işini yapan kurumlarımız son derece az. Türk siyasetçisi, bürokratı, iş adamı Tayyip Erdoğan'ın iki dudağının arasından çıkan sözlerle fazlaca kulak kabartmaya çok alıştı. Fakat her şeye Erdoğan mı yetiyecek? Sanatçının, kültür adamının ne yapacağını da Erdoğan mı söylesin? Böyle bir beklenti içerisine giren sanatçıya korkarım ki devlet işlerinden kolay kolay sıra gelmez. O yüzden "Yeni Türkiye" diye bir şey olacaksa o ancak özgüven sahibi, idealist, elinden bir marifet gelen genç İslamcılarla olacaktır. O genç İslamcılar ben göremiyorum pek.

Bahsi geçen yeni bir Türkiye'nin kültürel anlamdaki ayırıcı vasıfları neler olmalıdır?

"Eski Türkiye"nin ezberlerinden bir an evvel sıyrılmak. Aydın Doğan medyası ve ürettiklerini çöpe atmasını bir an evvel becermek gerekiyor. Onların ürettiği yazar, bilim adamı, sanatçı vb'den hareketle herhangi bir şey üretmemek gerekiyor.

Allah ve Peygamber merkezli bir perspektif. Tarihi yok saymayan bir perspektif. Sünnet-i Seniye ile güzelleşmiş bir kültür hareketi. Arada kafa karışıklığı yaşayacaklar; "Eski Türkiye" ile "Yeni Türkiye" arasında sentez yapmaya çalışacaklar olacaktır. Onlara "Eski Türkiye"de biz İslamcılara davranıldığı kadar kötü davranmaya gerek yok ama yüz vermeye de gerek yok. Önce bir namaza başla hacı, deyip "yav he he" deyip geçmeliyiz onları.

Sizce geçmiş dönemlerde kültürel alanın karşılaştığı en bariz/büyük/önemli sorunlar nelerdi? Kültür politikalarında ne tür hatalar/yanlışlar yapılmıştır?

Kültürel aktiviteler anlamında bakacak olursak:

Türkiye İslamcıları Türkiye İslamcılarının kendi popüler kültürünü oluşturmaya engel olan bir tarz geliştirmişti. Dindar çevrenin TV, gazete ve belediyelerindeki hakim anlayış, popüler kültür üretmemizin önünde en büyük engel olarak duruyordu yıllardır.

Belediyecilerimizin ve kültür alanında çalışma yapanlarımızın yüzde 90'ı, Doğan medya grubunun (TV, müzik, sinema, futbol, resim, karikatür, tiyatro, kitap, şiir, öykü, roman, mizah alanlarında) popüler etikleri isimleri 1. sınıf isimler olarak algılamaya hastalığına tutulmuş durumda idi.

Kültür alanında hizmet veren kadrolarımız ya siyasetten geliyor, ya bir cemaat/STK mensubiyetinden, ya hemşerilikten ya akrabalıktan. Kadrolarda yer tutanlar kültürel meselelere ilgisiz, meraksız insanlar oluyor genelde. (Genelin içinde belki yüzde 5 meraklı vardır.) O meraklı yüzde 5 de dindarların üretme mücadelesi verdiği eserlere, sanatçılara, yazarlara karşı aşırı küçümser, yok sayar çabalar içerisindeydiler. Daha hâlâ Doğan Hızlan ile İlber Ortaylı ile iş tutmaktan onur duyan dindarlar mevcut.

STK'larımız, cemaat ve derneklerimiz kültür sanat alanında medeniyet tasavvuruna uygun çalışmalar yapmaktan uzak bir konumlanmaya kendilerini fena halde kilitlemiş durumdadır.

Üretim açısından bakacak olursak:

Kültür sanat verimleri belli bir alanda özel eğilimi ve kabiliyeti olan insanların üretmesi ile ortaya çıkacak verimlerdir. 19 yaşında iken Sezai Karakoç'un şiir yazmadığını düşünün. Kırkbin genci stadlara toplasak, şiir yazdırsak, bir 19 yaşındaki Sezai Karakoç etmez. Bu nedenle bir an evvel kalabalık izleyici kitlesine odaklanmış şu anki hakim belediye kültür etkinliği düzenleme anlayışını yüzde 80 oranında bırakmak, terk etmek gereklidir.

STK'lar, dernekler, vakıflar ve cemaatlerin de, STKlaştıklarında, ilgi alanlarını merkeze alıp o ilgi alanına sahip tüm Türkiye'lilere hatta dünyada o ilgi alanına sahip herkese o işle ilgili kendini geliştirebileceği en iyi yer olabilmelerini bir an evvel becermeliyiz.

Türkiye'de İslamcılık yasaklı bir ideoloji olarak görüldüğü için belediyelerdeki mesela şu anda hakim kültür anlayışının ilgisiz İslamcılara değil, ya popüler sığ tiplere ya da muhafazakar, sağ, milliyetçi popüler yazarlara, gazetecilere, müzisyenlere ağırlıklı odaklanmış durumdadır. Üstelik muhafazakar, sağcı sanatçıların kültür adamlarının kalitesi genel olarak bakıldığında İslamcı kültür adamlarına göre (belki birkaç istisnası çıkabilir bunun) yerlerde sürünmektedir. Zaten popülerlikleri maharetlerinden değil, tehlikeli görülmeyişlerinden gelmektedir. İslamcılık ise şimdiye kadar sürekli bir tehlike olarak görüldü. Tehlikeli görülmeyi artık kanıksamış İslamcı kültür adamlarının hayat mücadelelerinde ne trajediler yattmaktadır.

Yeni dönemde kalabalıklara yönelik çalışmalar ile oyalanmak yerine; lokal, özel ilgi alanına sahip insanlara yönelik, yarını kuracak belli bir özelliğe, birikime, beceriye sahip insanlar için küçük ama kalıcı çalışmalar

üretilmelidir.

Sanatçının, kültür adamının hakları bakımından baktığımızda programlara davet edilecek konuşmacı yazar sanatçılar dindar ve nitelikli ise genelde zaten davet edilmemekte ama davet edildiyse çok düşük ücretler layık görülmekte. Dindar ama popüler ise daha yüksek ücretler, dindar değilse en yüksek! Bu soytarırlık bir an evvel bırakılmalıdır. Dindar olmayan popüler isimlere bir Müslüman sanatçıya uygun görülen ücretin 20-30 katı ücretler layık görülmekte. Böyle bir ahlaksızlık sürdürülemez. Bu anlayış yerini bir an evvel adil, hakperest bir yaklaşıma bırakılmalıdır.

Müslüman kültür adamları Müslüman STK'lar tarafından neredeyse hiç tanınmıyor. Arazi üç beş popüler isme teslim durumda. Davet edilebilecek isimleri belirleme konusunda kurumlardaki görevliler çok yetersiz, ne yazık ki aşırı cahil. Daha da kötüsü cahilliğinin farkında bile değil. Programlara davet edilmesi gereken veya haklarında program yapılması gereken yazarlar, sanatçılar konusunda kafa karışıklığı yaşamamak için Dünayabizim Ansiklopedisi zengin ve temel bir kaynak. Tüm kültürel çalışma üreticileri mutlaka başvurmalı derim.

Ayrıca müzik, sinema, dizi, mizah alanları desteklenmeli. En küçük bir çabası olan, eser üreten müslüman sanatçı, kültür adamı desteklenmelidir.

Kültür politikalarının oluşturulması sırasında bu alanın aktörleri arasındaki ilişkiler özenlen seviyede midir? Daha iyi bir ortam oluşması için önerileriniz nelerdir?

Esasen kültür politikalarını oluşturanlar siyasiler değil daha çok kültür adamları olmalıdır. Elbette siyasiler de kültür politikasına etkiye/katkıda bulunabilmelidir ama yani bu işe kültür adamlarının da elinin en azından zekat oranında olsun değerini özlüyor insan. Zekat oranından kastımı rakamla açıklayayım: Hükümetin 818 belediyesi var. Bu belediyelerin 40'ta 1'i 20.5 belediye ediyor. Türkiye'de eli yüzü düzgün, aklı başında, "Yeni Türkiye"ye yaraşır kültürel çalışma geliştirme gayreti içinde 10 belediye sayamayız. Zaten kültürel çalışma yapan belediye sayısı 50 bile değil. TV kanallarındaki veya gazetelerdeki kültüre verilen yere baktığımızda durumun, belediyelerin içler acısı durumundan daha felaket olduğunu görürüz.

Hükümetin kültür politikalarını masaya yatırdığını düşünmüyorum. İyi niyetli birkaç girişim duyuyorum, kulağımıza çalınıyor ama kitapçıları bir bir kırtasiyeye, spor malzemesi satış yerlerine dönüşmeleri ile kaybeden bir ülkede; kütüphanelerin saat 17.00'de kapandığı bir ülkede, okullarında Yunus Emre'nin eserlerinin müzik derslerinde söylenmesinin kınandığı, küçük görüldüğü bir ülkede kültür adamı dayanabilir mi, kalabilir mi? Yunus Emre'yi küçük görüyor adam, Sezai Karakoç'u yok sayıyor; Aykut Ertuğrul

nasil dirensin, Murat Güzel nasıl dirensin, Alaattin Soykan nasıl dirensin, Ahmet Efe nasıl dirensin, Suavi Kemal Yazgıcı iki yüz dergide yazmış olmasına rağmen büyük yalnızlığı ile nasıl dirensin...

Sanatçılar arası kibir, kapris, vb. mevzularının geçici mevzular olduğunu düşünüyorum. En azından arızidir böyle haller. Bugün kavga eden iki edib yarın bakmışsınız dost olur. Her dostluğa dönüşen düşmanlığı hemen menfaat kaynaklı olarak açıklayamıyorum ben. Kültür adamlarımızın çoğunun, marifetinin boyutlarının yeterince farkında olmadığını düşünüyorum. Bunu neye dayanarak düşünüyorum: Marifetin iltifata tâbi olduğu bilgisine dayanarak düşünüyorum. Bizde iş becerenin, üzerinden çok zaman geçmeden keşfedildiği, iltifat gördüğü ne zaman görülmüş? Özenlen seviyede değil kültür adamları arası ilişkiler. Özenlen seviyeye ulaşması için ortak büyük bir ideale yürüyor olmak gerekiyor.

Müslümanların kültür ve sanat alanında gerek ülke bazında, gerekse de uluslararası alanda etkin ürünler ortaya koyabilmesi için ilk etapta zikredileceğiniz üç öneri sunabilir misiniz?

Dünyada ve Türkiye'de Müslümanlar her şeye rağmen zaten etkili ürünler ortaya koyuyor. Problem bu ürünlerin etkili bir şekilde insanlara ulaştırılmasında. Yani problem, Müslüman kültür adamlarının, sanat adamlarının ürettiği nitelikli ürünlere iltifatın çok görülmesi problemidir. Tayyip Erdoğan'ın Kültür Bakanı'nı Nuri Pakdil Usta'nın yanında uyardığı gibi bir kültür devrimi yapılması şarttır. Dindar olduğu söylenen yöneticilerin bu toprakların, hakikatin, Tevhid'in bitmez sesine daha fazla sağır kalması kabul edilebilecek bir durum değildir.

Müslüman'ca sanatsal ürünlerin daha etkili bir şekilde bilinebilmesi, tanınabilmesinin sağlanması için ilk etapta önerilerim şunlar olacak:

1- Kültürel etkinlik düzenleyenlerin Müslüman bir sanatçının ürettiği en niteliksiz "denilen" eserin bile kategorik olarak bir beyaz türkün ürettiği nitelikli "sayılan" eserden daha nitelikli bir yerde durduğunu kesinkes bilmek. Bu

yaklaşım şart çünkü şimdiye kadar Müslüman sanatçılar ya yok sayıldı, ya ezbere kalitesiz yaftasına maruz kaldı. O yüzden kimin kaliteli olduğu, kimin olmadığı çok su götürür bir durumdadır Türkiye'de. "İyi de birilerine laikler, batıcılar hak etmediği halde büyük dediler diye hak eden, dindar olmayan her sanatçıyı yok sayacak mıyız" diye soracak olanlar konuyu gerçekten de anlamayanlardır. Özellikle Müslüman arkadaşlarımızın "elektirirği bulan Edison'un cehenneme gidemeyecek olmasına kafayı takmamalarını öneririm. Müslüman sanatçı ne Müslümanlar arasında takdir ediliyor, ne bilim ve sanatı önemseme temeli üzerine kurulduğu iddia edilen devletin yetkilileri arasında, ne de dünyada kültürel hareketliliği hegemonyası altında tutanlar arasında. Yok olmaya mahkum ediliyor Müslüman kültür adamı. Üç koldan. Ne ümmet duyarlı, ne devlet, ne de sanatsever modern emperyalist dünya güçleri. 3. Dünya ülkelerindeki muhalif sanatçıların, kültür adamlarının Türkiye'deki Müslüman sanatçılardan haberi bile yok. Ne olursa olsun önemli gelişmelere, tanışıklıklara vesile olabilmesi için dünyabizim.com İngilizce, Arapça, Farsça yayına bir an evvel geçmelidir. Bir Tunus'lu Sezai Karakoç'u ya da Güray Süngü'yü nasıl merak edecek yoksa?

2- Müslüman'ca duyarlığa sahip kültürel sanatsal bir ürünü ümmet arasında dolaşıma açmak. Bir kitabı 10 dilde yayınlamak, bir şarkıyı 50 ülkede birden dinlenir hale getirebilmek, bir filmi tüm dünyada dolaşıma sokmak...

3- STK ve vakıflarımızın, ne işe yaradıklarının daha somut, daha tanımlanmış bir şekilde bilinir hale gelmesini acilen sağlamaları gerekli. Yani AKV, AGD, İMH, Hüdayi Vakfı, Semerkand Kültür Merkezi gibi yerlerin acilen ya Denizcilik Vakfı, Tarih Vakfı, Diş Derneği, Karikatür Derneği, Film Yapımcıları Vakfı, Siyer Derneği, Hadis Vakfı, Fıkıh Enstitüsü, Dağcılık Derneği gibi vakıf ve derneklere dönüşmesi ya da bünyelerinde böyle dernekleri bir an evvel açmaları. Altın niteliği belli gençler yetiştirmeleri gerekmektedir. Kaynak: Dünayabizim

Yeni yılın başlangıçları

hep umutlu doludur.

2015 yılının dünyaya

ve insanlığa dair tüm umutların

gerçekleşmeye başladığı

bir yıl olmasını

temenni ediyoruz.

Mustafa GÜNAYDIN

miçi reklam

ACIKHAVA REKLAMCILIĞI

0416 726 23 03 / 0532 701 15 61 Kahta / Adıyaman